

Український державний університет залізничного транспорту

Затверджено
рішенням вченої ради
економічного факультету
прот. № 1 від «18» вересня 2023 р.

Рекомендовано
на засіданні кафедри економіки та
управління виробничим і комерційним
бізнесом
прот. № 1 від «18» вересня 2023 р.

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

ГЛОБАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ

освітній рівень перший (бакалавр)

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність 051 Економіка

освітня програма: - Міжнародна економіка (МЕ)

Час та аудиторія проведення занять: Згідно розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/>

1. Команда викладачів:

Лектор:

Дикань Володимир Леонідович (доктор економічних наук, професор),

Контакти: +38 (057) 730-10-96, e-mail: dykan_vl@kart.edu.ua

Години прийому та консультації: середа - четвер з 13.00-14.00

Розміщення кафедри: місто Харків, майдан Фейсбаха, 7, 3 корпус, 5 поверх, 500 б аудиторія.

Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://metod.kart.edu.ua>

ГЛОБАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ

курс си́лабус

Лекції: згідно розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/>
Аудиторія: згідно розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Лектор: Дикань Володимир Леонідович

Контакти: dykan_vl@kart.edu.ua

Години прийому та консультацій: згідно з графіком консультацій

На сьогоднішній день одним із ключових факторів розвитку сучасного суспільства стали процеси глобалізації економіки, які зумовили зростання взаємозалежності країн і призвели до трансформації світової системи економічного порядку. Глобалізаційні процеси в сучасній економіці мають складний та суперечливий характер. З одного боку, процеси глобалізації спрощують рух товарів і капіталу, стимулюють розширення масштабів економічної співпраці суб'єктів господарювання, полегшують доступ країн до інновацій, сприяючи їх дифузії, сприяють інтенсифікації процесів міграції та підвищенню рівня життя населення. А з іншого – глобалізаційні процеси породжують ще більше зростання «розриву» між розвинутими країн та іншим світом за рівнем їх соціально-економічного розвитку, зумовлюючи закріплення в останніх моделі периферійних економік та їх експансію транснаціональним капіталом.

Для України, як суверенної держави, що має геостратегічні позиції на карті міжнародних транспортно-торговельних маршрутів, на сьогоднішній день найскладнішим питанням є пошук дієвих механізмів розвитку співпраці з глобальним світом, що тим самим дозволить їй прискорити процеси інтеграції в глобальний простір і реалізувати власну геополітичну стратегію розвитку, зайняти провідне місце на світових ринках.

Курс має на меті сформувати та розвинути у аспірантів такі загальні (ЗК), фахові компетентності (ФК) та результат навчання (РН):

ЗК01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК03 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК07 Знання та глибоке розуміння предметної області, розуміння професійної та наукової діяльності

ФК02 Здатність аналізувати та прогнозувати мікро- та макроекономічні процеси на основі використання сучасних теоретико-методологічних підходів та інструментарію економічного аналізу

ФК05 Здатність визначати та критично оцінювати ключові тренди соціально-економічного розвитку та застосовувати їх для формування нових моделей економічних систем і процесів

ФК09 Здатність виявляти нові перспективні напрями досліджень, проводити самостійні дослідження щодо вирішення комплексних соціально-економічних проблем, презентувати результати досліджень у вигляді завершених наукових праць

РН01. Формування системного наукового світогляду, оволодіння сучасними теоріями і концепціями у галузі науково-дослідницької та/або економічної діяльності і на межі предметних галузей знань.

РН03. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших.

РН05. Проводити критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі економіки.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо Вас цікавить природа виникнення та механізми розвитку глобальних процесів у сучасній економіці, ви бажаєте ознайомитися з концепціями глобалістики, історією становлення та регуляторними механізмами глобальної економіки, вивчити особливості функціонування сучасних глобальних ринків та стратегії глобального конкурентного лідерства ТНК, тоді вам просто обов'язково варто пройти цей курс!

Курс «Глобальні стратегії транснаціональних корпорацій» спрямований на формування у аспірантів розгорнутого уявлення щодо природи, історії виникнення та сучасних закономірностей розвитку глобалізаційних процесів у економіці, а також формування вмінь і навичок з оцінювання та виявлення трендів глобального економічного розвитку, оцінювання секторально-галузевої структури глобальної економіки.

У результаті вивчення курсу «Глобальні стратегії транснаціональних корпорацій» ви навчитесь аналізувати закономірностей протікання глобальних трансформацій у світовій економіці; володітимете навичками вирішення задач і технікою системного аналізу глобалізаційних процесів у сучасній економіці, а також оволодієте навиками та вміннями самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювання результатів автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання

інших; опануєте навиками відображення результатів наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз, навчитесь проводити критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі економіки.

Від здобувачів очікується: базове розуміння економіки, а також обізнаність в питаннях менеджменту і економічного аналізу.

Викладач і його колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу електронною поштою, на форумі і особисто – у робочий час.

Організація навчання

Цей курс, який вивчається протягом одного семестру, дає студентам глибоке розуміння основ виникнення і розвитку глобалізаційних трансформацій у сучасній економіці.

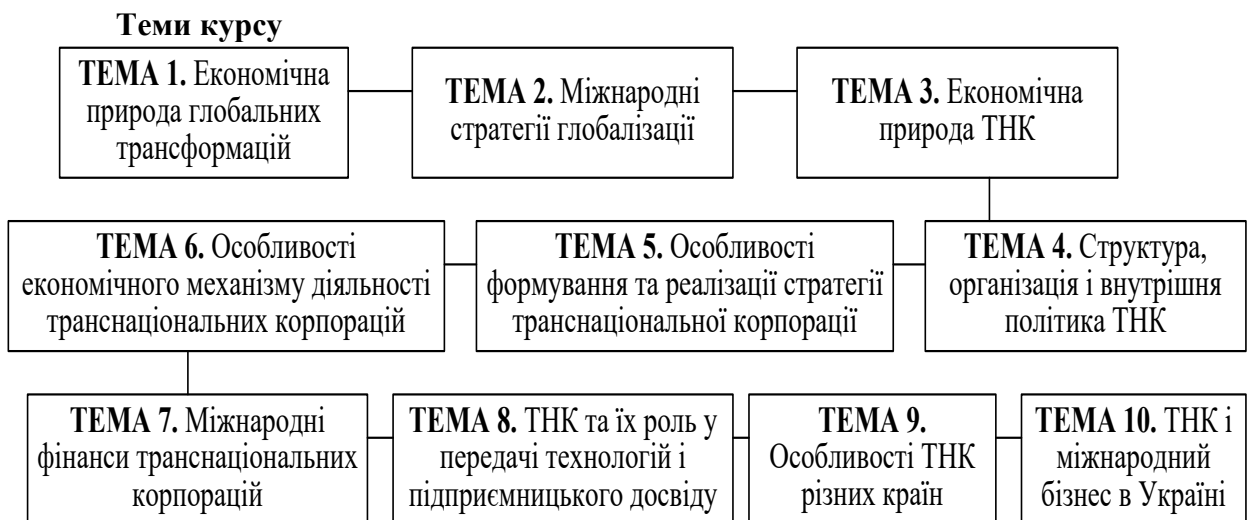
Кількість кредитів ECTS – 3,5.

Лекції – 30 годин.

Практики – 15 годин.

Самостійна робота – 114 годин.

Курс супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії та розроблення індивідуальних завдань.

«Глобальні стратегії транснаціональних корпорацій» / схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Диференційований залік	

Семінарські заняття передбачають попереднє самостійне вивчення студентом окремих тем курсу, їх обговорення у процесі дискусії в аудиторії. Виконання завдань семінарських занять супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента загальнокультурну, інформаційну та комунікативну компетентності.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу.

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати підчас підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції чи семінарського заняття. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів – ми хочемо знати, що ви думаєте!

Лекції та семінарські заняття

Список основних лекцій курсу наведений нижче. Пильуйте за змінами у розкладі.

Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
2	Економічна природа глобальних трансформацій	2	Теоретичні дослідження глобальних процесів. Парадокси глобалізації та проблеми її доказової бази.
2	Міжнародні стратегії глобалізації		
2	Міжнародні стратегії глобалізації	2	Глобальна економіка: сутність, етапи становлення та секторально-галузева структура. Рушійні сили економічної глобалізації.
2	Економічна природа ТНК		
2	Структура, організація і внутрішня політика ТНК	2	Транснаціональна експансія як чинник глобалізації світової економіки. Регіоналізація національних економічних систем в умовах глобалізації.
2	Особливості формування та реалізації стратегії транснаціональної корпорації		
2	Особливості формування та реалізації стратегії транснаціональної корпорації	2	Особливості формування та реалізації стратегії транснаціональної корпорації. Особливості економічного механізму діяльності транснаціональних корпорацій.
2	Особливості економічного механізму діяльності транснаціональних корпорацій		

2	Міжнародні фінанси транснаціональних корпорацій	2	Міжнародні фінанси транснаціональних корпорацій. Теорія Модільяні-Міллера: проблема корпорації з погляду рівноваги на фінансовому ринку. Сутність теорії асиметричної інформації.
2	Міжнародні фінанси транснаціональних корпорацій		
2	ТНК та їх роль у передачі технологій і підприємницького досвіду	2	Розвиток міжнародних виробничих мереж в умовах глобалізації.
2	ТНК та їх роль у передачі технологій і підприємницького досвіду		
2	Особливості ТНК різних країн	1	Глобальні трансформації світового виробництва.
2	ТНК і міжнародний бізнес в Україні		
2	ТНК і міжнародний бізнес в Україні	2	Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. Стратегічні орієнтири включення України у фрагментацію глобального виробництва.
30	Усього годин	15	Усього годин

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) аспіранта, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Завдання на самостійну роботу:

Студентам пропонується виконання впродовж семестру індивідуального завдання. За вчасне та вірне виконання завдання нараховується **30 балів до поточного модульного контролю**. За вчасне та частково вірне виконання – від 20 до 30 балів. За невиконане завдання бали не нараховуються. Необхідний обсяг виконання завдання складає 50% на перший модульний контроль і 100% на другий модульний контроль. Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.

Практичні заняття:

Оцінюються за результатами відвідування студентом занять та ступенем залученості (до 10 балів). Ступінь залученості визначається участю у дискусіях та обговореннях під час занять, результатами виконання письмових робіт. **Максимальна сума становить 30 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Залік:

Студент отримує залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на заліку, відповівши на питання викладача (Додаток 1).

Команда викладачів:

Дикань Володимир Леонідович (<https://kart.edu.ua/staff/dikan-v1>) – лектор з дисципліни «Глобалізаційні процеси в сучасній економіці» в УкрДУЗТ. Отримав ступінь д.е.н. за спеціальністю 08.02.03 – «Управління, планування і державне регулювання економіки» в Харківському національному університеті ім. В.Н. Каразіна у 1996 році. Напрямки наукової діяльності: забезпечення конкурентоздатності підприємств в умовах ринкової економіки, економічна безпека підприємства, стратегічне управління підприємством, державне регулювання економіки, міжнародна транспортна інфраструктура, індустріальні центри та корпоративна логістика.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи аспіранти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими аспірантами над

виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції аспірантів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>